

Warszawa, dnia 6 września 2023r.

Stanowisko
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych
w sprawie dopuszczalności świadczenia usług z zakresu tzw. białego wywiadu
przez radców prawnych

1. Przedmiot sprawy.

W dniu 28 lipca 2023 r. skierowana została do Krajowej Izby Radców Prawnych za pośrednictwem poczty elektronicznej prośba dr W. K., adiunkta K. T., F. i T. P. A. L. K. w W., adwokata, LL.M. in International Commercial Law, o zajęcie stanowiska, czy dopuszczalne jest świadczenie usług z zakresu tzw. białego wywiadu przez radców prawnych, w kontekście artykułu pt. „*Biały wywiad dostępny także dla prawników*”, zamieszczonego w dniu 28 lipca 2023r. na portalu internetowym Prawo.pl. Pytający zwrócił m.in. uwagę, że w artykule „*(...) otwarcie wypowiada się szereg radców prawnych, którzy uczynili sobie z takiej praktyki stałe źródło dochodu (np. działy compliance)*”.

Jestem nauczycielem etyki prawniczej i chciałbym uzyskać stanowisko, czy stosowanie takiego białego wywiadu jest w ogóle etyczne. Do tej pory uczyłem swoich studentów, że nie. Zgodnie bowiem z opublikowanym przez Głos Wielkopolski stanowiskiem Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych: "Radca prawny nie może prowadzić postępowania dowodowego rozumianego jako zbieranie (gromadzenie) dowodów, zarówno samodzielnie, jak i zlecając takie czynności osobom trzecim. Nie jest to bowiem świadczenie pomocy prawnej, a pomoc w ustaleniu stanu faktycznego".

W samym artykule jest mowa również o wyszukiwaniu "Krzystiana Markiewicza" (prezesa Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitia) w celu ustalenia jego powiązań z innymi osobami! Wcześniej w artykule pojawiają się nieciekawe odniesienia do "figurantów". Myślę, że taka

forma promocji kancelarii i poszczególnych radców prawnych nie mieści się w zasadach etycznych.”

2. Zagadnienie podlegające rozstrzygnięciu.

W związku z przedmiotem zapytania skierowanego do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych rozstrzygnięcia wymaga kwestia dopuszczalności świadczenia przez radców prawnych usług z zakresu tzw. białego wywiadu (dalej: usługi białego wywiadu).

3. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska.

Dla przedstawienia stanowiska w sprawie, oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) Ustawa z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 1166) – art. 2, art. 4, art. 6 ust. 1 i ust. 3, art. 8 ust. 1 i ust. 2, art. 9 ust. 4, art. 22⁷, art. 22⁸, art. 27 ust. 1;
- 2) Ustawa z dnia 6 lipca 2001r. o usługach detektywistycznych (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 129 z późn. zm.) – art. 1, art. 2 ust. 1 i ust. 2; art. 3, art. 4, art. 12, art. 14, art. 15, art. 24, art. 27 i nast., art. 28a i nast.;
- 3) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1610 z późn. zm.) - art. 353¹;
- 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. z 2007r. Nr 251 poz. 1885 z późn. zm.);
- 5) Kodeks Etyki Radcy Prawnego (tekst jednolity) - Załącznik do Uchwały Nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego – art. 6, art. 7 ust. 3, art. 11, art. 25;

- 6) Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego – Załącznik do Uchwały Nr 124/XI/2022 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 3 grudnia 2022 r. w sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego (z późn. zm.) - §8;
- 7) Gerard Dźwigała, Leszek Korczak, Tomasz Scheffler (red.), Anita Woroniecka, Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz, 4. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023;
- 8) Leszek Korczak, Joanna Lemańska, Tomasz Niedziński, Michał Okoń, Jacek Przygodzki, Tomasz Scheffler (red.), Bogusław Sołtys, Rafał Stankiewicz, Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, 2. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2022;
- 9) Stanowisko Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 30 października 2018r. dotyczące zakresu przedmiotowego świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych wykonujących zawód w formie spółki partnerskiej w kontekście zlecenia biura detektywistycznemu śledzenia pracowników klienta [w:] Zbiór Stanowisk i Pism Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych pod red. Grzegorza Wyszogrodzkiego, wyd. 5 (el.), Krajowa Izba Radców Prawnych, Warszawa 2023,
<https://kirp.pl/wp-content/uploads/2023/02/sk-30.10.2018-gw.pdf>.

4. Analiza zagadnienia

4.1. Mając na uwadze powyższe zagadnienie, na wstępie należy podkreślić, iż powołana przy Krajowej Radzie Radców Prawnych Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu nie jest uprawniona do oceny i subsumpcji stanu faktycznego przedstawionego w treści artykułu. W ramach swojej właściwości Komisja rozpatruje sprawy związane z ogólną interpretacją przepisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz innych regulacji dotyczących wykonywania zawodu radcy prawnego. Komisja nie rozpatruje spraw indywidualnych, w szczególności związanych z oceną, czy świadczenie usług białego wywiadu przez konkretnego radcę prawnego stanowić będzie naruszenie przepisów prawa oraz zasad etyki obowiązujących radców prawnych. W niniejszej sprawie

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu może dokonać wyłącznie interpretacji przepisów zawartych w ustawie z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, Kodeksie Etyki Radcy Prawnego oraz Regulaminie wykonywania zawodu radcy prawnego, to jest zagadnienia, czy dopuszczalne jest, w ramach świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych, czy poza nim, świadczenie usług białego wywiadu. Rozstrzygnięcie, czy świadczenie usług białego wywiadu przez radcę prawnego w konkretnym stanie faktycznym może naruszać ustawę z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, Kodeks Etyki Radcy Prawnego oraz Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego należy do radcy prawnego wykonującego zawód, zainteresowanego świadczeniem takich usług na rzecz klienta, a w sytuacjach spornych do właściwych organów okręgowej izby radców prawnych, w której zrzeszony jest ten radca prawny. Zauważyć przy tym należy, że Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu nie przedstawiono szczegółowych założeń i zasad świadczenia usług białego wywiadu.

4.2. Rozstrzygnięcie kwestii stanowiącej przedmiot niniejszego stanowiska Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych wymaga w pierwszej kolejności ustalenia zakresu przedmiotowego usług białego wywiadu oraz zakresu przedmiotowego zawodu radcy prawnego.

4.3. Z uwagi na okoliczność, iż przedmiot usług białego wywiadu oraz ich specyfika może nie być powszechnie znana, za zasadne uznać należy przedstawienie szerszych informacji w tym zakresie.

Tytułem przykładu Wojciech Lika zwraca uwagę, że „**[b]iały wywiad, inaczej określany jako OSINT (ang. Open Source Intelligence), to forma legalnego wywiadu gospodarczego oparta o metodę pozyskiwania informacji z ogólnodostępnych źródeł m.in. takich, jak środki masowego przekazu, social media. OSINT, od wielu lat z sukcesem wykorzystywany jest przez agencje wywiadowcze, policję oraz prywatne firmy specjalizujące się w prowadzeniu wywiadów gospodarczych. (...).**

Cechą charakterystyczną białego wywiadu, jest wykorzystanie wyłącznie jawnych i etycznych metod pozyskania informacji, stąd nie może on być utożsamiany z nielegalnym szpiegostwem gospodarczym.

Źródłem są dane zawarte w ogólnodostępnych zasobach informacyjnych. Nie podlegają one ograniczeniom dostępu i nie są utajniane. Pozyskiwanie danych nie wiąże się ze stosowaniem nielegalnych działań wymagających przełamania barier (np. łamania hasel, podszywania się czy manipulacji), stosowanych przez agencje wywiadowcze czy organy śledcze.

Celem białego wywiadu, jest pozyskanie na rzecz konkretnego podmiotu bądź na własne potrzeby oczekiwanych informacji z ewentualnym zamiarem dalszego ich przetwarzania.

W działaniach biznesowych biały wywiad koncentruje się wokół sytuacji prawnej, finansowej, handlowej i ekonomicznej przedsiębiorstwa bądź kontrahenta w celu oszacowania ryzyka współpracy z danym podmiotem. Równie często wykorzystywany jest przez rządy, partie i instytucje państwowe, do badania bieżącej sytuacji politycznej i kreowania strategii rządzenia państwem. Sprawdza się, jako sposób na śledzenie tożsamości i poczynań osób prywatnych. W innych przypadkach może wiązać się z pozyskaniem wiedzy na temat funkcjonowania grup przestępczych, organizacji terrorystycznych, czy konkretnych osób (np. polityków, biznesmenów, ekstremistów, osób poszukiwanych), które z określonych powodów wzbudzają sobą zainteresowanie lub przejawiają wartość wywiadowczą.

OSINT – kto z niego korzysta

OSINT może obejmować szczegółowe dane firmowe dostępne w publicznych rejestrach, sprawozdania finansowe publikowane w przypadku spółek akcyjnych, kontakty pomiędzy dostawcami i klientami, profile potencjalnych pracowników, informacje o przetargach publicznych, technologie wykorzystywane przez konkurencję itd.

Źródłem informacji mogą być krajowe i zagraniczne media (telewizja, radio, prasa), serwisy informacyjne, ogólnodostępne bazy danych, platformy handlowe, serwisy internetowe, portale społecznościowe, blogi i fora dyskusyjne, mapy elektroniczne i papierowe, biuletyny gospodarcze. Mogą to być także metadane, pozwalające na zidentyfikowanie obiektu cyfrowego (np. zdjęcia, filmu).

OSINT, często jest stosowany przez analityków bankowych do weryfikacji wniosków kredytowych, ubezpieczycieli do kwestionowania wypłat odszkodowań, komorników

do poszukiwania aktywów i pasywów dłużników i pewnie wiele innych grup podmiotów, które nie przychodzą nam do głowy. Wszystkie powyższe grupy używają białego wywiadu w sposób nieoficjalny z uwagi na możliwe pozwy wynikające z niepoprawnego/nieuprawnionego przetwarzania danych osobowych.

Tutaj należałoby poruszyć kwestie nieinformowania osoby prywatnej o zbieraniu i przetwarzaniu danych osobowych. O ile korzystanie z informacji ogólnodostępnych jest legalne, to ich gromadzenie i przetwarzanie już niekoniecznie. Należy pamiętać, że nieuprawnione wykorzystanie informacji sklasyfikowanych, jako dane osobowe podlega Ustawie o Ochronie Danych Osobowych i RODO (GDPR), a ich naruszenie może rodzić obowiązek wypłacenia odszkodowania, a w ściśle określonych przypadkach może się wiązać nawet z odpowiedzialnością karną.

Rys. Ewolucja OSINT (Źródło: K.Tylutki Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego).

Wybrane narzędzia, przydatne w prowadzeniu białego wywiadu

W obecnej formie istnienia sieci internet, najprostszym i najbardziej oczywistym źródłem pozyskania informacji są portale społecznościowe takie, m.in. Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Reddit. Są to ogromne zasoby informacji, dobrowolnie udostępniane przez użytkowników. Na portalach społecznościowych wielu ludzi podaje tak wiele prywatnych informacji, że budowa profilu psychologicznego lub materialnego nie czyni większych trudności.

(...).

Poniżej prezentuję kilka rozwiązań dostępnych z poziomu przeglądarki, których wykorzystanie może w znaczący sposób polepszyć i usprawnić proces poszukiwań.

Wyszukiwarka Google:

(...)

Bazy przedsiębiorców:

(...)

Analiza doniesień medialnych i notowań giełdowych:

(...)

Dane o przetargach publicznych i konkursach na stanowiska publiczne:

(...)

Informacje o pojazdach:

Mapy i zdjęcia satelitarne:

(...)

Narzędzia wspomagające pozyskiwanie informacji z ogólnodostępnych źródeł:

(...)

Biały wywiad a cyberbezpieczeństwo

Rekonesans powinien być pierwszym etapem w procesie przeprowadzenia testów penetracyjnych. Poprawnie wykonany, pozwala już w pierwszej fazie testów zbudować jasny obraz o badanym obiekcie, a bardzo często wykryć wiele istotnych nieprawidłowości.

Stosowanie białego wywiadu w celu zbierania informacji o celu ataku z ogólnie dostępnych zewnętrznych źródeł pozwala osiągnąć niezwykle cenne zasoby wiedzy. Zebrane dane można wykorzystać w celu pozyskania np.: danych osobowych pracowników, adresów e-mail, nazw domen, adresów IP, technologii w jakich pracuje dana firma. Można dzięki niemu uzyskać informację o usługach sieciowych oraz typach systemów zapobiegania włamań.

Biały wywiad zaleca się wykonywać metodą pasywną, podczas której zachodzi niższe ryzyko wykrycia aktywności osoby poszukującej. Metoda ta umożliwia zbieranie informacji bez ujawniania, że jakiegokolwiek czynności są prowadzone, jednocześnie pozwalając przeanalizować dużo informacji o obiekcie badań.

Rys. Przebieg ataku hakerskiego w oparciu o dane pozyskane metodą OSINT i użyciu socjotechniki (źródło: The Cyber Security Hub).

*Podsumowując: wiele niezbędnych informacji jest dziś dostępne od ręki. Należy je tylko umiejętnie wyszukać i potrafić wyodrębnić interesujące zasoby od bezwartościowych. W każdym z tych narzędzi podstawowym zasobem pozyskania informacji jest internet, skąd użytkownicy samodzielnie generują zakres informacji, których uzyskaniem są zainteresowani. **Choć OSINT posiada szereg pozytywnych zastosowań, to uczestnictwo w globalnej społeczności umożliwia hakerom pozyskanie wrażliwych danych. Mają dostęp do naszego wizerunku, danych osobowych, wiedzy na temat rodziny, poglądów i codziennych nawyków. Pamiętajmy o tym za każdy razem, gdy udostępniamy w internecie prywatne treści, które niekoniecznie chcielibyśmy okazywać obcym ludziom. Dbajmy o swoją prywatność.***

(cyt. za: Wojciech Lika, OSINT, czyli biały wywiad – metoda pozyskiwania danych w oparciu o dane jawnoźródłowe, <https://cyberforces.com/osint-bialy-wywiad>, dostęp: 25 sierpnia 2023r.).

Z kolei Oskar Klimczuk zauważa, że OSINT „[o]znacza zdobywanie informacji z różnych źródeł w legalny i etyczny sposób. Wyklucza to wszelkie przełamywanie zabezpieczeń – informacje muszą pochodzić ze źródeł powszechnie dostępnych (co nie znaczy, że są na wyciągnięcie ręki).

Jego nielegalnym odpowiednikiem jest czarny wywiad, który wykorzystuje niezgodne z prawem metody do zdobywania informacji, takie jak uzyskiwanie dostępu do niejawnych informacji poprzez obejście zabezpieczeń. Podszywanie się, podsłuchiwanie i inne niemoralne działania również należą do czarnego wywiadu i nie wolno utożsamiać ich z OSINT-em.

Biały wywiad może dotyczyć zarówno poszczególnych osób, jak i całych korporacji lub działań państw. Warto jednak pamiętać, że **udostępnianie wrażliwych informacji może nas narazić na różnorakie konsekwencje – nie jest jednak zabronione znajdowanie ich w publicznie dostępnych źródłach.**

Źródła informacji wykorzystywane przez OSINT

Informacje ważne dla białego wywiadu znajdują się głównie w Internecie, lecz nie można zapominać o tradycyjnych źródłach. (...).

OSINT może być przydatny w wielu aspektach życia. Jest nieodłączną częścią pracy detektywów, headhunterów, jak i policji lub innych służb. Biały wywiad może również przydać się w działaniach komorników lub przy podpisywaniu umów z kontrahentami. (...).

OSINT to szerokie pojęcie, które spaja jedno stwierdzenie – legalny dostęp do danych. (...).

(cyt. za: Oskar Klimczuk, Co to jest OSINT, 28 czerwca 2022, <https://securitybeztabu.pl/co-to-jest-osint/>, dostęp: 25 sierpnia 2023r.)(podkr. Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych).

Warto jeszcze, tytułem uzupełnienia, wskazać, że „[w] **przebiegu białego wywiadu wyróżnia się najczęściej cztery etapy, które wyjaśniają istotę OSINT:**

- **Open Source Data (OSD)** – w pierwszym etapie pozyskiwane są dane w stanie surowym ze źródeł informacji (najczęściej pierwotnych); w tym momencie jest to tylko zbiór nieuporządkowanych danych, który nie pozwala na wnioskowanie;

- *Open Source Information (OSIF)* – w drugim etapie pozyskane dane zostają zebrane w jeden dokument / bazę i następuje ich pogrupowanie oraz wstępna analiza;
- *Open Source Intelligence (OSINT)* – trzeci etap polega na przekazaniu wyselekcjonowanych informacji klientowi zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem;
- *Validated Open Source Intelligence (OSINT-V)* – w czwartym etapie następuje weryfikacja pozyskanych danych w innych otwartych (jawnych) źródłach bądź w skutek ujawnienia tajnych danych.

(...)

Biały wywiad w zastosowaniu biznesowym pozwala na monitorowanie środowiska zewnętrznego firmy (np. informacji dotyczących branży, konkurencji, wydarzeń gospodarczych, politycznych i społecznych), monitorowanie środowiska wewnętrznego firmy (np. zdarzeń i informacji bezpośrednio związanych ze strategią biznesową firmą) oraz monitorowanie informacji dotyczących osób (pracowników, kadry kierowniczej).

(cyt. za: OSINT – czym jest biały wywiad, Rynek Informacji, 27 sierpnia 2021, <https://rynekinformacji.pl/osint-czym-jest-bialy-wywiad/>, dostęp: 25 sierpnia 2023r.).

4.4. Mając na względzie powyższe opisy zwrócić należy uwagę, że usługi białego wywiadu co do zasady, jak się wydaje, pokrywają się z zakresem przedmiotowym usług detektywistycznych. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 2001r. o usługach detektywistycznych (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 129 z późn. zm.) usługami detektywistycznymi są czynności polegające na uzyskiwaniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji o osobach, przedmiotach i zdarzeniach, realizowane na podstawie umowy zawartej ze zleceniodawcą, w formach i w zakresach niezastrzeżonych dla organów i instytucji państwowych na mocy odrębnych przepisów, a w szczególności:

- 1) w sprawach wynikających ze stosunków prawnych dotyczących osób fizycznych;
- 2) w sprawach wynikających ze stosunków gospodarczych dotyczących:
  - a) wykonania zobowiązań majątkowych, zdolności płatniczych lub wiarygodności w tych stosunkach,
  - b) bezprawnego wykorzystywania nazw handlowych lub znaków towarowych, nieuczciwej konkurencji lub ujawnienia wiadomości stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub tajemnicę handlową;

- 3) sprawdzanie wiarygodności informacji dotyczących szkód zgłaszanych zakładom ubezpieczeniowym;
- 4) poszukiwanie osób zaginionych lub ukrywających się;
- 5) poszukiwanie mienia;
- 6) zbieranie informacji w sprawie, w której toczy się postępowanie karne, postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe albo inne, jeżeli w toku postępowania można zastosować przepisy prawa karnego, z zastrzeżeniem, że zlecniodawcą czynności wymienionych w pkt 6) nie mogą być organy prowadzące lub nadzorujące postępowania w tych sprawach.

Podkreślenia przy tym wymaga, że wskazany katalog spraw stanowiący przedmiot czynności będących usługami detektywistycznymi ma charakter otwarty, o czym świadczy użyty przez ustawodawcę zwrot „w szczególności”.

4.5. Uwagi wymaga zakres regulacji ustawy z dnia 6 lipca 2001r. o usługach detektywistycznych, określony w art. 1:

Art. 1.

1. *Ustawa określa zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych, prawa i obowiązki detektywów oraz zasady i tryb nabywania uprawnień do wykonywania usług detektywistycznych.*
2. *Przepisów ustawy nie stosuje się do osób lub instytucji, które na podstawie odrębnych przepisów mogą podejmować działania posiadające charakter czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1.*
3. *Przepisów ustawy nie stosuje się do działalności gospodarczej polegającej na uzyskiwaniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji, jeżeli pochodzą one ze zbiorów danych ogólnie dostępnych.*

Wskazać przy tym trzeba, że wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 221 z późn. zm.), wymaga uzyskania wpisu do rejestru działalności detektywistycznej, posiadania licencji detektywa, a także spełnienia innych, szczegółowo określonych w ustawie wymagań. M.in.

przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie usług detektywistycznych jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone podczas wykonywania czynności detektywa, którego szczegółowy zakres, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań określa rozporządzenie wykonawcze do ustawy. Należy mieć na uwadze, że detektyw ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone podczas wykonywania czynności, o których mowa w powołanym wyżej art. 2 ust. 1 ustawy, oraz wskutek podania nieprawdziwych informacji, na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym. Ponadto detektyw ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej. Szczegółowe regulacje ustawowe dotyczą m.in. zasad kontroli działalności w zakresie usług detektywistycznych oraz przetwarzania danych osobowych w związku ze świadczeniem usług detektywistycznych (zob. m.in. art. 3, art. 4, art. 12, art. 14, art. 15, art. 24, art. 27 i nast., art. 28a i nast. ustawy o usługach detektywistycznych).

Uwagi wymagają wyłączenia stosowania przepisów ustawy, o których mowa w cytowanym art. 1 ust. 1 i 2. Co do zasady nie wynika z nich jednak, jak się wydaje, że w przypadku wykonywania opisanych czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej innej niż regulowana ustawą o świadczeniu usług detektywistycznych tracą one przymiot usług detektywistycznych. Pośrednie (posiłkowe) znaczenie dla rozstrzygnięcia tej kwestii mogą mieć także przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. z 2007r. Nr 251 poz. 1885 z późn. zm.). W ramach wskazanej w nich Sekcji M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna wymienia się m.in. Dział 80. Działalność detektywistyczną i ochroniarską, a w jego ramach podklasę 80.30.Z. Działalność detektywistyczna, która obejmuje:

- działalność dochodzeniową i detektywistyczną,
- działalność prywatnych detektywów, niezależnie od typu klienta czy celu dochodzenia.

Prawodawca zatem wprost odróżnia działalność dochodzeniową i detektywistyczną od działalności prywatnych detektywów, co wskazuje na możliwość jej prowadzenia nie tylko przez prywatnych detektywów w obszarach wyłączonych spod stosowania przepisów ustawy.

4.6. W związku z powyższym odnieść się w tym miejscu należy do zakresu przedmiotowego zawodu radcy prawnego. Wskazać należy, że stosownie do postanowień art. 4 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 1166) wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, to jest w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed urzędami i sądami w charakterze pełnomocnika lub obrońcy. Ponadto radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami (art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych). Zaakcentowania przy tym wymaga, że zgodnie z treścią art. 2 powołanej ustawy pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana.

Wskazmy w tym miejscu, że w zakresie dotyczącym wykonywania zawodu radcy prawnego przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności w ramach wskazanej wyżej Sekcji M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna wymieniają Dział 69. Działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe, a w jego ramach podklasę 69.10.Z. Działalność prawnicza, która obejmuje:

- reprezentowanie interesów jednej strony przeciw drugiej stronie przed sądem lub innym ciałem orzekającym, prowadzone przez adwokatów, radców prawnych lub pod ich nadzorem:
  - * doradztwo i reprezentowanie w sprawach cywilnych,
  - * doradztwo i reprezentowanie w sprawach karnych,
  - * doradztwo i reprezentowanie w przypadkach sporów pracowniczych,
- doradztwo prawne i ogólne konsultacje, przygotowywanie dokumentów prawnych w zakresie:
  - * statutów, umów, porozumień i innych dokumentów związanych z prowadzeniem firm,
  - * dokumentacji patentowej i praw autorskich,
  - * przygotowywanie innych dokumentów prawnych, np.: testamentów, pełnomocnictw,
- działalność notariuszy, komorników, sędziów polubownych, rzeczników patentowych, radców prawnych, mediatorów sądowych.

4.7. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że pomoc prawną wyróżnia i charakteryzuje, stanowiąc niezbędny element do jej zaistnienia, subsumpcja ustaleń stanu faktycznego oraz obowiązujących norm prawnych i pozaprawnych. Odnosi się ona „(...) *jednakże tylko do świadczeń głównych, nie obejmuje natomiast świadczeń ubocznych i podporządkowanych świadczeniom głównym. Pomimo, iż tego rodzaju świadczenia również wchodzą w zakres pomocy prawnej, nie ma przesłanek ani dostatecznych racji, które uzasadniałyby objęcie ich zakresem uprawnień przypisanych do wyłącznej kompetencji prawniczych zawodów zaufania publicznego. Świadczenia uboczne i podporządkowane, podobnie jak świadczenia główne składające się na pomoc prawną, mogą stanowić zarówno czynności prawne, jak i faktyczne, jednak w odróżnieniu od nich, w całości lub w części, mogą również wchodzić w zakres innych usług, działalności lub czynności formalnie wyodrębnionych w PKWiU (...), PKD (...) lub KZiS (...), pod warunkiem, że nie zostały one zastrzeżone do wyłącznej kompetencji określonych podmiotów. Świadczenia uboczne i podporządkowane, choć nie zawsze mają bezpośredni związek ze stosowaniem prawa, służą pełniejszemu zaspokajaniu interesów i potrzeb beneficjentów udzielanej pomocy prawnej, a niekiedy nawet są też niezbędne dla prawidłowego jej świadczenia. Wspólną cechą świadczeń głównych, które można określić mianem usług prawniczych sensu stricto, jest subsumpcja ustalonego stanu faktycznego oraz obowiązujących reguł prawnych i pozaprawnych. Poza optymalizacją świadczeń głównych świadczenia im podporządkowane nie mają natomiast wspólnej istotnej cechy charakterystycznej. Zważywszy na swoją uboczność, przeważnie nie są one nawet zgłaszane w ewidencjach, rejestrowane, ani w inny sposób eksponowane i jest to raczej zjawisko dość powszechne. Dotyczy bowiem nie tylko rynku prawniczego, ale również innych i bardzo różnych segmentów rynku, np. banków, czy towarzystw ubezpieczeniowych, które nie ujawniają świadczenia usług prawniczych podporządkowanych ich głównej działalności i niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji określonych zawodów.*” (tak: Bogusław Sołtys [w:] Leszek Korczak, Joanna Lemańska, Tomasz Niedziński, Michał Okoń, Jacek Przygodzki, Tomasz Scheffler (red.), Bogusław Sołtys, Rafał Stankiewicz, Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, 2. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2022 – komentarz do art. 6, tezy 6 - 7, ss. 175 – 178).

Bogusław Sołtys wskazuje przy tym, że *„[n]a gruncie istoty świadczenia pomocy prawnej za dyskusyjne można także uznać traktowanie wszystkich czynności radcy prawnego, związanych ze stosowaniem prawa, za świadczenie pomocy prawnej, zwłaszcza że tak jak inne osoby może on, korzystając z wolności gospodarczej i swobody umów, wykonywać również czynności pozazawodowe.”* (Ibidem, s. 175)(podkr. Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych).

4.8. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że określone prawa i obowiązki radcy prawnego związane są ściśle z wykonywaniem przez niego zawodu, czyli wyłączenie ze świadczeniem pomocy prawnej. Ma to istotne znaczenie zarówno dla bezpieczeństwa prawnego klientów, jak i bezpieczeństwa wykonywania zawodu. W szczególności regulacje ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych dotyczące obowiązku dochowania tajemnicy zawodowej oraz obowiązku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej związane są ze szczególnym statusem zawodowym radcy prawnego i nie dotyczą innych dozwolonych przepisami prawa i normami deontologii zawodowej aktywności radcy prawnego. W szczególności zauważyć należy, że ochroną ubezpieczeniową mogą nie być objęte szkody wyrządzone przez radcę prawnego w związku ze świadczeniem usług (wykonywaniem czynności) białego wywiadu.

4.9. Porównując wskazany wyżej zakres przedmiotowy usług białego wywiadu oraz zawodu radcy prawnego w ocenie Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych uprawniony jest wniosek, że świadczenie usług białego wywiadu co do zasady wykracza poza zakres przedmiotowy świadczenia pomocy prawnej w rozumieniu ustawy o radcach prawnych. Należy przy tym mieć na względzie, że usługi białego wywiadu mają charakter nienazwany na gruncie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny, w konsekwencji każda umowa określająca ich zakres i zasady świadczenia powinna spełniać wymagania określone w art. 353¹ tej ustawy.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, w kontekście czynności białego wywiadu, że prowadzenie przez radcę prawnego postępowania w zakresie gromadzenia dowodów wykracza poza świadczenie pomocy prawnej.¹ Należy jednak wskazać, że wykonywanie

---

¹ Zob. Stanowisko Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 30 października 2018r. dotyczące zakresu przedmiotowego świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych wykonujących

czynności przez radcę prawnego, w związku ze świadczeniem pomocy prawnej, polegających na dostępie do ogólnie dostępnych danych (archiwalne zdjęcia, regulaminy, publikacje, odpisy z rejestrów itp.) nie może *a priori* przesądzać, że te czynności stanowią gromadzenie dowodów. W każdym przypadku należy indywidualnie ocenić czynności podejmowane przez radcę prawnego, gdyż wykonanie niektórych z nich w związku ze świadczeniem pomocy prawnej (m.in. dostęp do regulaminów, odpisów z rejestrów, zdjęć itp. oraz ich zgodne z prawem wykorzystanie) może być niezbędne do prawidłowego świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego. Ocena zależeć będzie od konkretnego stanu faktycznego.

Zauważyć należy, że zlecenie radcy prawnemu usług białego wywiadu (w tym także poszczególnych czynności wchodzących w zakres przedmiotowy tych usług) może nastąpić bez zlecenia usług pomocy prawnej i bez związku z nimi albo w ramach zlecenia usług pomocy prawnej, jako usługi związanej ze świadczeniem pomocy prawnej. Dla oceny skutków takiego zlecenia istotna jest zarówno okoliczność, czy radcy prawnemu zleca się wyłącznie usługi białego wywiadu, czy zleca się świadczenie pomocy prawnej, a w jej ramach usługi, czy poszczególne czynności białego wywiadu.

W każdym ze wskazanych przypadków radca prawny powinien dokonać oceny usług (czynności), które zamierza mu zlecić klient (rozumiany jako zleceniodawca – usługobiorca, jak i pracodawca) pod kątem zgodności ich świadczenia ustawą z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, ustawą z dnia 6 lipca 2001r. o usługach detektywistycznych, ustawą z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny, innymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego, mającymi zastosowanie w zależności od zakładanego zakresu zleczonych usług i sposobu ich świadczenia, w szczególności nie tylko w obszarze pozyskiwania informacji, ale także ich przetwarzania i wykorzystania (np. m.in. dotyczącymi ochrony danych osobowych, z zakresu prawa konkurencji), oraz Kodeksem Etyki Radcy Prawnego i Regulaminem wykonywania zawodu radcy prawnego.

4.10. W kontekście ustawy o radcach prawnych uwagi w szczególności wymagają ograniczenia i zakazy związane z formami wykonywania zawodu (art. 8 ust. 2 zgodnie z którym wyłącznym przedmiotem działalności spółek, w ramach których radcowie prawni mogą wykonywać zawód, jest świadczenie pomocy prawnej oraz art. 9 ust. 4 zgodnie

z którym radcy prawnemu nie można polecać wykonania czynności wykraczającej poza zakres pomocy prawnej), o których będzie jeszcze mowa w dalszej części stanowiska.

Ponadto uwagi wymaga zakres przedmiotowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radcy prawnego (art. 22⁷ i art. 22⁸). Zdaniem Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych radca prawny podejmując się świadczenia usług wykraczających poza świadczenie pomocy prawnej nie powinien pozostawić klienta bez należytej ochrony ubezpieczeniowej, a to mając na względzie postanowienia art. 8 w związku z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

4.11. W kontekście Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, przy zamiarze podjęcia się świadczenia usług białego wywiadu, w tym wykonywania poszczególnych czynności, uwzględnienia wymagają w szczególności art. 11 i art. 25.

Art. 11.

- 1. Radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym.*
- 2. Uchybieniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego.*

Art. 25.

- 1. Radca prawny nie może prowadzić jakiejkolwiek działalności lub w jakikolwiek sposób uczestniczyć w czynnościach, które ograniczałyby jego niezależność, uchybiałyby godności zawodu, stwarzałyby zagrożenie dla tajemnicy zawodowej lub powodowałyby wystąpienie konfliktu interesów.*
- 2. Radca prawny w ramach wykonywania zawodu może, z zastrzeżeniem ust. 1, wykonywać czynności pozostające z nim w bezpośrednim związku lub podporządkowane świadczeniu pomocy prawnej jako świadczeniu głównemu.*
- 3. Działalność radcy prawnego, w szczególności zawodowa lub gospodarcza, niebędąca świadczeniem pomocy prawnej lub niepozostająca z nią w bezpośrednim związku, może być*

wykonywana jedynie z zastrzeżeniem ust. 1 i powinna być wyraźnie oddzielona od wykonywania zawodu radcy prawnego.

W ocenie Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w przypadku usług (czynności) białego wywiadu w praktyce, o czym była mowa wyżej, mogą występować zarówno przypadki, w których będą one pozostawać w bezpośrednim związku z wykonywaniem zawodu radcy prawnego lub będą podporządkowane świadczeniu pomocy prawnej jako świadczeniu głównemu albo będą one stanowić działalność radcy prawnego niepozostającą w bezpośrednim związku ze świadczeniem pomocy prawnej. Zależać to będzie od konkretnego stanu faktycznego. Ocena jego skutków i związanych z tym obowiązków, określonych w szczególności w cytowanym art. 25 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, każdorazowo powinna należeć do radcy prawnego, do którego klient zwraca się z zapotrzebowaniem na usługi (czynności) białego wywiadu.

4.12. Świadczenie usług białego wywiadu powinno być rozpatrywane w kontekście ryzyka naruszenia godności zawodu, a w konsekwencji naruszenia art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Przypomnieć należy, że zgodnie z powołanym przepisem Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym, przy czym naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego.

W ocenie Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w sposób oczywisty podważa zaufanie do zawodu oraz może dyskredytować go w opinii publicznej aktywność radcy prawnego sprzeczna z prawem lub dobrymi obyczajami. Wykonywanie zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, obliuguje w pierwszej kolejności do ochrony i umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, co wprost wynika już z samej roty składanego ślubowania (art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych). Odstępstwa w tym zakresie oceniać należy negatywnie. Ryzyka naruszenia godności zawodu mogą w szczególności materializować się w przypadku pozyskiwania informacji o osobach fizycznych, w tym w kontekście dobrych

obyczajów, a także w obszarze wykorzystywania zgromadzonych informacji, na co zwrócono również uwagę w cytowanych wypowiedziach w literaturze przedmiotu dotyczącej białego wywiadu. W tym kontekście zwrócić także należy uwagę na postanowienia art. 7 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zgodnie z którymi radca prawny nie może naruszać zasad etyki zawodowej i niewłaściwie wywiązywać się ze swoich obowiązków zawodowych w celu spełnienia oczekiwań klienta lub osób trzecich.

4.13. Uznanie usług (czynności) białego wywiadu za niebędące świadczeniem pomocy prawnej lub niepozostające z nią w bezpośrednim związku oznacza, poza innymi obowiązkami określonymi w art. 11 ust. 1 i art. 25 ust. 1 – 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, powinność po stronie radcy prawnego wyraźnego oddzielenia planowanej działalności od wykonywania zawodu radcy prawnego. W ocenie Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych, uwzględniając prawne podstawy wykonywania zawodu radcy prawnego, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, z uwzględnieniem postanowień ust. 2 tego przepisu, a także z uwzględnieniem art. 9 ust. 4 powołanej ustawy, wymaga to w każdym przypadku zawarcia przez radcę prawnego, jako osobę fizyczną, nie zaś jako radcę prawnego wykonującego zawód, odrębnej umowy dotyczącej świadczenia usług białego wywiadu, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001r. o usługach detektywistycznych. Szczegółowe kwestie z tym związane wykraczają poza zakres przedmiotowy działalności Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych, a w konsekwencji niniejszego stanowiska. Ich określenie, z uwzględnieniem wskazanych wyżej uwarunkowań, należy do radcy prawnego zamierzającego świadczyć takie usługi (czynności). W tym miejscu należy jedynie posiłkowo zaznaczyć, że w literaturze przedmiotu zwraca się uwagę, że „[w] przypadku radców prawnych wykonujących zawód w ramach spółek, o których mowa w art. 8 RadPrU nakaz wyraźnego oddzielenia wymaga rozważenia, czy wykonywane jej w takiej spółce, której wyłącznym przedmiotem działalności ma być świadczenie pomocy prawnej jest w ogóle możliwe. W praktyce taki przypadek będzie wymagał założenia innego podmiotu, odrębnego od spółki, o której mowa w art. 8 ust. 2 RadPrU. W przypadku radcy prawnego wykonującego zawód na podstawie umowy o pracę – zważywszy, że nie można mu powierzyć wykonania innej czynności (art. 9 ust. 4 RadPrU) – realizacja postulatu wyraźnego oddzielenia będzie

wymagała zawarcia innej umowy, co może prowadzić do obejścia RadPrU. Jedynie w przypadku wykonywania zawodu w ramach indywidualnej kancelarii radcy prawnego otworzyłaby się możliwość łączenia – wykonywania innych usług, w tym niebędących świadczeniem pomocy prawnej i niepozostających z nią w związku z wykonywaniem zawodu radcy prawnego.”.(tak: Anita Woroniecka [w:] Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz – praca zbiorowa pod red. Tomasza Schefflera, 4. Wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023 – komentarz do art. 25, teza 26, ss. 232 – 233).

Zauważyć przy tym należy, że warunki oddzielenia świadczenia pomocy prawnej od innej działalności radcy prawnego określa §8 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego – Załącznik do Przepis ten stanowi, co następuje:

§8.

W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 Kodeksu, wyraźne oddzielenie dopuszczalnej działalności radcy prawnego niebędącej świadczeniem pomocy prawnej lub niepozostającej z nią w bezpośrednim związku, w szczególności zawodowej lub gospodarczej, o którym mowa w art. 25 ust. 3 Kodeksu, polega na:

- 1) wyodrębnieniu struktury organizacyjnej takiej działalności od struktury organizacyjnej przeznaczonej do świadczenia pomocy prawnej oraz*
- 2) wyodrębnieniu funkcjonalnym polegającym na rozdzieleniu wszelkich środków, w tym finansowych, służących do prowadzenia innej działalności od środków służących świadczeniu pomocy prawnej oraz*
- 3) wyodrębnieniu rachunkowym zapewniającym ewidencję zdarzeń umożliwiającą rozdzielenie środków finansowych przeznaczonych na prowadzenie innej działalności od środków finansowych związanych ze świadczeniem pomocy prawnej oraz*
- 4) wyodrębnieniu informacyjnym zapewniającym czytelną identyfikację, w ramach której działalność radca prawny w danych okolicznościach występuje.*

Powyższa regulacja również wymaga uwzględnienia przy planowaniu przez radcę prawnego prowadzenia działalności w zakresie wykonywania usług (czynności) białego wywiadu.

4.14. Radca prawny podejmując decyzje odnośnie zakresu usług, jakie ma świadczyć na rzecz klienta powinien także w szczególności mieć na względzie zasadę wykonywania zawodu określoną w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, zgodnie z którą radca prawny, mając na uwadze treść rotę ślubowania, określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

5. Podsumowanie

5.1. W ocenie Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych świadczenie usług białego wywiadu co do zasady wykracza poza zakres przedmiotowy świadczenia pomocy prawnej w rozumieniu art. 4 w związku z art. 2 i art. 6 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych. Usługi białego wywiadu mają charakter nienazwany na gruncie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny, w konsekwencji każda umowa określająca ich zakres i zasady świadczenia powinna spełniać wymagania określone w art. 353¹ tej ustawy.

5.2. Co do zasady brak jest przeszkód prawnych, aby osoba posiadająca prawo do wykonywania zawodu radcy prawnego świadczyła usługi białego wywiadu, z zastrzeżeniem przestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, w tym w zakresie zakazów i ograniczeń związanych z ustawowymi formami wykonywania zawodu, ustawy z dnia 6 lipca 2001r. o usługach detektywistycznych, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny, innych przepisów prawa powszechnie obowiązującego, mających zastosowanie w zależności od zakładanego zakresu zleczanych usług i sposobu ich świadczenia, w szczególności nie tylko w obszarze pozyskiwania informacji, ale także ich przetwarzania i wykorzystania oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w szczególności art. 6, art. 7 ust. 3, art. 11, art. 25, i Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, w szczególności §8.

5.3. Radca prawny zamierzając przyjąć od klienta zlecenie świadczenia na jego rzecz usług (czynności) białego wywiadu powinien rozstrzygnąć, jaki jest ich charakter, a to w kontekście postanowień art. 25 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i określonych w nim wymaganiach i obowiązkach ciążących na radcy prawnym.

5.4. Podejmowanie się przez radcę prawnego świadczenia usług białego wywiadu powinno być w szczególności rozpatrywane w konkretnych stanach faktycznych w kontekście ryzyka naruszenia art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Aktywność radców prawnych sprzeczna z przepisami regulującymi zasady wykonywania zawodu podważa zaufanie do zawodu radcy prawnego oraz może dyskredytować go w opinii publicznej.

Decyzję w sprawie przyjęcia określonego zlecenia od klienta powinna poprzedzać uprzednia analiza zgodności oczekiwanych od radcy prawnego czynności z postanowieniami ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego.

5.5. Radca prawny podejmując się świadczenia usług wykraczających poza świadczenie pomocy prawnej nie powinien pozostawić klienta bez należytej ochrony ubezpieczeniowej, a to mając na względzie postanowienia art. 8 w związku z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

5.6. Prowadzenie przez radcę prawnego postępowania w zakresie gromadzenia dowodów wykracza poza świadczenie pomocy prawnej. Należy jednak wskazać, że wykonywanie czynności przez radcę prawnego, w związku ze świadczeniem pomocy prawnej, polegających na dostępie do ogólnie dostępnych danych (archiwalne zdjęcia, regulaminy, publikacje, odpisy z rejestrów itp.) nie może *a priori* przesądzać, że te czynności stanowią gromadzenie dowodów. W każdym przypadku należy indywidualnie ocenić czynności podejmowane przez radcę prawnego, gdyż wykonanie niektórych z nich w związku ze świadczeniem pomocy prawnej (m.in. dostęp do regulaminów, odpisów z rejestrów, zdjęć itp. oraz ich zgodne z prawem wykorzystanie) może być niezbędne do prawidłowego świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego. Ocena zależeć będzie od konkretnego stanu faktycznego.

5.7. Rozstrzygnięcie zgodności postępowania radcy prawnego z prawem i przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego w konkretnym stanie faktycznym należy do właściwych rzeczowo organów okręgowej izby radców prawnych, której członkiem jest ten radca prawny.

Opracowanie:

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki

Przewodniczący

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

r.pr. Ryszard Wilmanowicz